

Türkiye Cümhuriyetile Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükûmetleri arasında 8 milyon Amerikan dolarlık kredinin tahakkukuna dair aktolunan protokolün tasdıkı hakkında 1/890 numaralı kanun lâiyhası ve Hariciye ve İktisat encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı 6/541

6 - III - 1934

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Türkiye Cümhuriyeti ile Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri ittihadı Hükûmetleri arasında sekiz milyon altın dolarlık kredinin tahakkukuna dair protokolün tasdıkı hakkında hazırlanan ve İcra Yekilleri Heyetince 4-III-934 te Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibe, protokol ve teferruatile birlikte arz edilmiştir efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe lâiyhası

Sovyetlerle 21 kânunusani 1934 tarihinde Ankarada imza edilip Yüksek Meclisin tasvibine arzolunan protokol, yirmi senede kabili itfa olmak, hiç bir faiz tediyesine mahal vermemek üzere Hükûmetimiz namına açılacak sekiz milyon altın dolarlık bir kredi mukabilinde memleketin sanayileştirilmesine yarayan makine ile alât ve levazımı tedarike imkân veren bir akittir.

Bir taraftan ecnebi memleketlerden külliyetli miktarda ithal olunan belli başlı mamul maddelerin ithalâtını azaltmak ve diğer taraftan müstahsil çiftçinin yetiştirdiği mevaddı iptidaiyenin dahilinde istihlâkını temin ve bir kısım halka iş bularak müstehtlik vaziyetine sokmak suretile dahili pazara küşayış vererek milli paramızın istikrarını temin yolunda mühim ve kati hatveler atmış olmak için ham maddeleri memleketimizde mebzul olan ve ithalâta büyük yekûn tutan mamulâta mahsus sanayii memleketimizde kurmak Cümhuriyet Hükûmeti programının belli başlı esaslarından biri olduğu ve bu programın milli bütçe dahilinde ifasına çalışıldığı Yüksek Meclişçe malûmdur.

Ancak memleketi sanayileştirmek programının mümkün mertebe süratle başarılması, sanayi memleketlerinin bu hususta geri kalmış memleketlerin bu yoldaki hareketlerini iyi bir gözle görmemeleri bakımından, bilhassa esaslı bir mesele halini almıştır. İşte bu protokol bu vadide milli sermayeye yardım etmek ve bunu döviz ihracına mecbur kalmaksızın mal tediyesi suretile yapmak itibarile çok faydalı ve mühimdir.

Protokolün ihtiva ettiği esaslı hükümler şunlardır:

İhtiyacımız olan ve Sovyet ittihadı memleketlerinde imal edilen makineleri ve teçhizatı, bedeli yirmi senede ödenmek üzere protokolün meriyeti tarihinden itibaren dört sene zarfında sipariş ve tesellüm edebileceğimiz gibi projeler tanzimi, makinelerin kurulması

ve ihtiyaç hissettiğimiz takdirde memleketimize Sovyet mütehassısları celbi gibi teknik yardımları da Sovyetlerden temin etmemiz mümkün olacaktır.

İki tarafça irae edilecek teşekküller her sipariş için ayrı ayrı hususî mukaveleler tanzimi suretile sipariş bedellerini ve teknik yardımlardan hangilerinin bu bedellere dahil olduğu ve saire gibi tatbikata ve kredinin tahakkukuna ve ödenmesine ait işleri tanzim edeceklerdir.

Krediye mahsuben alacağımız teçhizatın bedelleri yirmi senelik vade zarfında Hükümetimizce senede ikişer defa ve müsavi kısımlar halinde türk lirasile yapılacak tediy-lerle ödenecektir.

Ancak Sovyetler bu tediyelerden hâsıl olan paraları memleketimizden ihraca mezun olmayıp Türk malları mubayaasına tahsis edecekler ve bu suretle satın aldıkları Türk emtiasını da Rusyaya ihraca mecbur olacaklardır. Masrafı bize düşen hususat krediye mukabil Sovyetlerin verecekleri teçhizatın Karadeniz limanlarından memleketimize kadar sevki ile makinelerin kurulması mütehassıs masrafı ve saire gibi memleketimizde yapılacak işlerdir.

Basit bir şekilde irca edildiği takdirde mekanizması, bizim tarafımızdan ziraî müstahsalât verilmesine mukabil Sovyetlerce memleketimize muhtaç olduğumuz sınaî mamulâtın itasından ibaret bir ayniyat mübadelesi şeklini arzeden bu kredi protokolü memleketimize temin edeceği yukarıda arzedilen menfaatler itibarile olduğu kadar iki Hükümet arasında siyasi sahada mevcut olan ve gittikçe kuvvet ve resanet kazanan dostluk münasebetlerinin iktisadî ve sınaî mesai iştiraki sahasında da inkişafına hizmet etmeye müstait bulunması itibarile de bir ehemmiyeti mahsusa arzilmektedir efendim.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Karar No. 31

Esas No. 1/890

14 - IV - 1934

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cümhuriyetile Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükümetleri arasında 8 milyon altın dolarlık kredinin tahakkukuna dair olup Ankarada 21 kânunusani 1934 tarihinde imza edilen protokolün tasdikı hakkındaki kanun lâyihası, esbabı mucibe, protokol ve teferruatile birlikte encümenimizde tetkik ve mütelea edildi.

Esası, Türkiye tarafından ziraat mahsulleri verilmesine mukabil Sovyetlerce memleketimize, muhtaç olduğumuz makina ve levazımının verilmesinden ibaret olan bu 8 milyon dolarlık kredi protokolünü, iktisadî menfaatlerimize muvafık

olduğu kadar, iki Hükümet arasındaki sırkı dostluğu da arttıracak mühim bir vesika addeden encümenimiz, bunun tasdikına ait kanun lâyihasını muvafık bularak havalesi mucibince İktisat encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdimine karar vermiştir.

Ha. E. Reisi Na.	M. M.	Kâ.
Sivas	Sivas	Diyarbakir
<i>Necmettin</i>	<i>Necmettin</i>	<i>Zeki Mesut</i>
Aza	Aza	Aza
Kocaeli	İstanbul	Bolu
<i>Reşit Saffet</i>	<i>Salâh Cimcoz</i>	<i>Hasan Cemil</i>

İktisat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisat encümeni

Karar No. 18

Esas No. 1/890

24 - IV - 1934

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cumhuriyetile Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri İttihadı Hükümetleri arasında 8 milyon altın Amerikan dolarlık kredinin tahakkukuna dair akdedilen protokolün tasdiki hakkında Hükümetçe hazırlanıp Yüksek Meclisin tasvibine arzedilen kanun lâyihası Encümenimize havale edilmekle Sümer bank müdürü **Nurullah Esat Beyin** huzurile tetkik ve müzakere olundu.

Verilen izahata ve tetkik edilen protokol maddelerine nazaran yapılan mukavele memleketimizde Devlet tarafından tesisi arzu edilen fabrikalardan bazılarına ait makinalardan mat-lup teknik kabiliyet ve evsafı haiz olanları yirmi sene vade ile Rusyadan alınması ve mukabilinde protokolda kabul edilen muayyen Türk eşyasının verilmesi esaslarına göre tanzim edil-

miş olup protokolün umumî maddeleri Encümenimizce kabule şayan görülmüştür. Ancak protokolda mevzubahs olan dolar, altın dolar olduğu halde kanunun birinci maddesinde altın kelimesi yazılmamış olduğundan bunun ilâvesi muvafık görülmüştür.

Umumî Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

İk. E. Reisi	M. M	Kâtip
Edirne	Ş. Karahisar	Afyon K.
Şakir	İsmail	
İstanbul	İzmir	İstanbul
Alâettin	M. Sadettin	M. Yaşar
Gümüşane	Bursa	
Edip Servet	Dr. Rasim Ferit	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti ile Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri İttihadı Hükümetleri arasında sekiz milyon Amerikan dolarlık kredinin tahakkukuna dair protokolün tasdiki hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye Cumhuriyeti ile Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri İttihadı Hükümetleri arasında sekiz milyon Amerikan dolarlık kredinin tahakkukuna dair olup Ankarada 21. kânunusani 1934 tarihinde imza edilen protokol kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun tatbikına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

4 - III - 1934

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. Rüştü</i>	<i>Fuat</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
	<i>Ali</i>	<i>M. Celâl</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

İKTİSAT ENCÜMENİNİN TADILI

Türkiye Cumhuriyeti ile Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri İttihadı Hükümetleri arasında sekiz milyon Amerikan dolarlık kredinin tahakkukuna dair protokolün tasdiki hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye Cumhuriyeti ile Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri İttihadı Hükümetleri arasında sekiz milyon altın Amerikan dolarlık kredinin tahakkukuna dair olup Ankarada 21. kânunusani 1934 tarihinde imza edilen protokol kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun tatbikına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ İLE SOSYALİST SOVYET CÜMHURİYETLERİ İTTİHADİ HÜKÜMETLERİ ARASINDA SEKİZ MİLYON AMERİKAN DOLARLIK KREDİNİN TAHAKKUKUNA DAİR PROTOKOL

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükûmeti, Türkiye Cümhuriyeti Hükûmetine sanayiinin cihazlandırılması için sekiz milyon Amerikan doları kıymetinde bir kredi açmağa muvafakat etmesi üzerine Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ve Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükûmeti yukarıda gösterilen kredinin tahakkuku tarzını ve şartlarını tesbit maksadile işbu protokolü tanzime karar vermişler ve bu hususta murahhasları olarak:

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti:

Hariciye vekili ve İzmir mebusu Dr. Tefik Rüştü Beyefendiyi,

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükûmeti:

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadının Türkiyede fevkalâde elçi ve murahhası M. Jacques Souritz Cenaplarını tayin etmişlerdir.

Bu murahhaslar atideki hususları kararlaştırmışlardır.

Madde — 1

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Mükûmeti, Türkiye Hükûmetine sanayiinin kurulması ihtiyaçları için muhtelif nevide makine teçhizatını kredi ile vermeğe ve projeler tanzimini, makinelerin kurulmasını, mütehassısların hazırlanmasını ve tesisat için diğer bütün teknik iş müşareketini deruhde etmeğe muvafakat eyler.

Yukarıda sayılı işlerin ücretlerini ihtiva eden ve 11 inci maddede gösterilen masrafları ihtiva etmeyen bu kredi, doların Amerikada kabul edilen altın miktarına göre, cemaan sekiz milyon altın Amerika dolarına balığ olur (1 dolar = 0,900 ayarında 25,80 buğday altın).

Madde — 2

1 inci maddede gösterilen ve Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükûmeti tarafından Türkiye Cümhuriyeti Hükûmetine verilen kredi faiz getirmeyecek ve yirmi senede ödenecektir.

Madde — 3

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükûmeti tarafından Türkiye Cümhuriyetine verilen kredinin tahakkuku için iki Hükûmet hususî teşekküller yani: Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti, idare merkezi Ankarada bulunacak bir Türk hükmi şahsı ve Sosyalist Sovyet İttihadı Hükûmeti de idare merkezi Moskovada bulunacak bir Sovyet hükmi şahsı ihdas veya irae edeceklerdir.

Bu hükmi şahıslar mütetekabilen diğer Akit Taraf arazisinde kendi mümessillerini bulundurmağa salâhiyettar olacaklardır.

Bu hükmi şahıslar, Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükûmeti tarafından işbu protokolün ihtiva ettiği umumî ahkâm esasatı dahilinde Türkiye Cümhuriyeti Hükûmetine verilen krediye mahsup edilecek muhtelif nevi teçhizat hakkında aralarında hususî mukaveleler aktine mezun olacaklardır.

Madde — 4

Bu protokolün 3 üncü maddesine tevfikan Türk Hükûmeti tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezun kılınan teşekkülün siparişleri vaktinde vermesi şartile, 1 inci maddede gösterilen makine teçhizatının tamamen teslimi protokolün meriyete girdiği günden itibaren dört senelik bir müddet zarfında yapılacaktır. Son siparişin yukarıda gösterilen dört senelik müddetin inkızasından en geç on sekiz ay evvel verilmiş olması şarttır.

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri Hükûmeti tarafından Türkiye Cümhuriyeti Hükûmetine verilen

teçhizatın listesi, kezalık (Proje tanzimi, makinelerin kurulması, mütehasısların hazırlanması, ilâh. gibi) teknik iş müşareketinin nevi ve ifa tarzı ve siparişlerin muhtelif kısımlarının icrasına ait mühletler iki Hükümet tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezun kılınan teşekküllerce biltilâf ve her sipariş için ayrı ayrı hususî mukaveleler akti suretile tayin olunacaktır.

Teçhizatın fiatleri ve birinci maddede mezkûr olup her hususî mukavelenin icap ettirdiği ihtiyaçlara göre yapılacak işlerin ücreti iki tarafça uyuşularak tesbit olunacaktır. Bu teçhizatın fiatleri tayin edilirken iki Taraf, mümasil teknik evsafı haiz aynı cinsten teçhizatın başlıca müstahsilleri olan diğere memleketlerde satıldığı fiatleri esas olarak alacaklardır. İşbu tayin keyfiyeti için, yukarıda mezkûr işlerin, fiat tesbitine esas teşkil eden sipariş bedeline dahil olup olmadığı tesbit edilecek fiatler de nazarı itibare alınacaktır.

Madde — 5

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükümeti tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezun kılınan teşekkül senede iki defa 30 haziran ve 31 kânunuevvel tarihlerinde geçmiş altı aylık müddet zarfında teslim edilen eşyanın ihbarnamesini Türkiye Cümhuriyeti Hükümeti tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezun kılınan teşekküle gönderecektir. Bu ihbarnamenin tarihinden itibaren, bu siparişlere müteallik 20 senelik kredi işlemeğe başlayacaktır.

Türkiye Hükümeti, bu protokole tevfikan yapılan muhtelif mukavelelerdeki taahhütlerini, 20 sene zarfında türk lirasile tediye yapmak suretile ifa edecektir. Bu tediyeler senede iki defa ve müsavi kısımlar halinde yapılacak ve işbu protokolün 6 nci maddesinin ikinci fıkrasında mezkûr şartlar dahilinde hesap edilecektir.

Bu maddenin ikinci fıkrasında zikredilen tediyeler Türkiye Hükümeti tarafından senede iki defa yani bir evvelki senenin 31 kânunuevveli tarihli ihbarnamede gösterilen tediyeler için en geç 30 haziran tarihinde ve işleyen senenin 30 haziran tarihli ihbarnamede gösterilen tediyeler için en geç 31 kânunuevvel tarihinde icra edilecektir.

Bu suretle tediye edilen türk liralarna mukabil Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükümeti, her tediyeeden itibaren 14 ay zarfında, Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı arazisine ihraç edilecek türk malları satın almağı taahhüt eder.

Madde — 6

Teslim edilen teçhizatın faturaları dolar üzerinden yapılacak ve her fatura her defasında şu kaydi ihtiva edecektir: « Dolar, sterlin lirasının şu kadar eczasına muadil olup (Londra borsasının o günkü kursu) buna nazaran faturanın tanzimi günü Londra piyasasındaki fiatine göre şu kadar altına muadildir. »

İşbu protokolün 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında zikredilen taahhütlere tevfikan kredilerin ödenmesi için türk lirasile yapılacak tediyeler Londra, Nevyork ve İstanbul borsalarında tediye gününde türk lirasının dolara nisbetle vasatî kursuna göre hesap edilecektir. Dolar ile tesbit edilecek meblâğlar Londra borsasında doların sterlin lirasına nazaran kursuna ve yukarıda mezkûr faturada gösterilen doların altın muadili esas tutularak Londrada aynı günkü altın fiatine göre hesap edilecektir.

Madde — 7

Türkiye Cümhuriyeti Hükümetince sureti mahsusada irae edilen teşekkül tarafından, bu protokolün beşinci maddesinin birinci fıkrasında mezkûr ihbarnamenin alınmasından itibaren on beş günlük bir müddet zarfında Türkiye Hükümeti veya anın tarafından bu maksatla mezun kılınan vekâlet, Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükümetine veya anın tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezun kılınan teşekküle ihbarnamede gösterilen teslimata ait tediye leri icra taahhütnamesini tevdi edecektir.

Bu taahhütnamenin metni Türkiye Cümhuriyeti Hükümeti veya anın tarafından bu maksat-

la sureti mahsusada mezun kılman bir şahısla Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükümeti veya anın mezuniyeti üzerine Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadının Türkiyedeki ticaret mümessili tarafından işbu protokolün meriyete girdiği günden itibaren iki aylık bir müddet zarfında akteedilecek anlaşmada tesbit olunacaktır.

Madde — 8

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükümeti tarafından verilen teçhizat Türkiye Cümhuriyeti Hükümetine veya Türkiye Hükümeti tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezun kılınmış olan teşekküle Karadeniz Sovyet limanlarında (Fob) teslim edilecektir. Karadeniz Sovyet limanından Türkiyede gideceği yere kadar sevk masrafı Türkiye Cümhuriyeti Hükümetine ait olup Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükümetince açılan krediye dahil değildir.

Madde — 9

Bu protokol hükümleri mucibince Sovyet eşyasının teslimatı, keza bu protokolün beşinci maddesinin 3 üncü fıkrası mucibince Türk mallarının ihracatı safi muvazene haricinde icra edilip Türkiye Cümhuriyeti ile Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı arasındaki ticari muvazenenin hesabında nazarı itibare alınmaz.

Madde — 10

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükümeti kredi hesabına yalnız Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadında imal edilen teçhizatı verir. Türk Hükümeti, şu veya bu sanayiın kurulması ihtiyaçları için Sovyetler tarafından verilen listeye göre Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadında imal edilmeyen teçhizat parçaları satın almak ihtiyacında bulunduğu takdirde bu mubayaalar bizzat Türk Hükümetince diğer memleketlerden ve Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı tarafından açılan kredi harici olarak icra edilecektir.

Madde — 11

İki Hükümet tarafından bu maksatla sureti mahsusada mezun kılman teşekküller arasında teknik iş müşareketi (Taharriyat işleri, makinelerin kurulması, Türkiyeye Sovyet mütehasısları gönderilmesi il.) hususunda akteedilen mukavelelerin icrası için Sovyetler tarafından Türk arazisinde yapılan masraflar derhal nakten ödenecek ve Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Hükümeti tarafından açılan kredi hesabına geçirilmeyecektir.

Madde — 12

Üçüncü maddede gösterilen hükmi şahıslar arasında akteedilen mukavelelerin icrası sırasında hâdis olabilecek ihtilâflar Türkiye Cümhuriyeti İktisat vekâletile Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Harici Ticaret Halk Komiserliği veya işbu protokol hükümlerine tevfikan iki Tarafça bu maksatla mezun kılman şahıslar arasında uyuşularak tesviye edilecektir.

Madde — 13

Bu protokol tasdik edilecek ve her iki Tarafça tasdikından itibaren meriyete girecektir.

Yukarıki hükümleri tasdik etmek üzere aşağıdaki imza sahipleri bu protokolü imza ettiler ve mühürlerini koydular.

Ankarada 21 kânunusani 1934 tarihinde iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

MUNZAM ZABITNAME

8 milyon amerikan dolarlık kredinin tahakkukuna dair Türkiye Cumhuriyeti ve Sosyalist Sovyet İttihadı Hükümetleri arasındaki protokolü imza ederken iki Hükümetin aşağıya imzalarını koyan salâhiyetli murahhasları atideki hususları kararlaştırmışlardır:

1 — Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri İttihadı Hükümeti tarafından verilen kredinin, Türkiye Hükümeti tarafından altı aylık taksitlerle Türk lirası olarak protokolün altıncı maddesinin ikinci fıkrasına tevfikân hesap edilerek yapılacak tediyesi için protokolde derpiş edilen tarz, türk lirasının hali hazırdaki serbest piyasa rejimi devam ettiği müddetçe meriyette kalacaktır.

2 — Hali hazır vaziyeti değiştiği takdirde Türk Hükümeti aşağıdaki şartlar dairesinde Türk malları teslimi suretile taahhütlerini ifaya ve krediyi itfaya muvafakat edecektir.

Türk mallarının teslimi, protokolün beşinci maddesinin ikinci fıkrasına tevfikân, ve fıkradaki nisbetler dahilinde senede iki defa icra edilecektir: Bir evvelki senenin 31 kânunuevvel tarihli ihbarnamede gösterilen teslimat için en geç 30 haziran, ve cari senenin 30 haziranı tarihli ihbarnamede gösterilen teslimat için en geç 31 kânunuevvel.

Siparişlere müteallik kredinin itfası için Türk Hükümetince teslim edilen malların listesi ve miktarı her tediye senesi için Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri İttihadının Türkiyedeki Ticaret mümessillîğinin işaretleri üzerine senenin başında ve Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri İttihadı tarafından tediyeye tekaddüm eden sene zarfında Türkiyede satın alınan malların listesine göre tanzim edilir.

Siparişlere müteallik kredinin itfası için Türk Hükümetince teslim edilen malların fiyatları Türkiye Cumhuriyeti İktisat Vekâletile Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri İttihadının Türkiyedeki Ticaret Mümessili arasında uyuşularak tesbit olunur. Bu protokole mülhak bir numaralı listede gösterilen malların fiyatları dünya fiyatlarından ve bu protokole mülhak iki numaralı listede gösterilen malların fiyatları da bu malların Türkiye tarafından diğer her hangi üçüncü bir memlekete satıldığı fiyatlardan daha yüksek olmayacaktır.

Kredinin ödenmesi için alınan malların kıymetleri bunların teslimi gününde doların Londra borsasında Sterlin lirasına nazaran kursuna ve protokolün altıncı maddesinde zikredilen faturada mezkûr doların altın muadili esas tutularak Londrada aynı günkü altın fiyatına göre yeniden dolar olarak takdir edilecektir.

İşbu zabıtname 8 milyon amerikan dolarlık kredinin tahakkukuna dair protokolün mütemmim cüzünü teşkil eder ve aynı şekilde meri olacaktır.

Ankara 21 kânunusani 1934 tarihinde iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

LÂHIKA

Liste - 1

- 1 - Yün
- 2 - Tiftik
- 3 - Tütün
- 4 - Kuru üzüm
- 5 - İncir
- 6 - Zeytin yağı
- 7 - Kürk
- 8 - Pamuk

Liste - 2

- 1 - Palamut
- 2 - Valeks (palamut hulâsası)
- 3 - Susam
- 4 - Hayvanat
- 5 - Zeytin
- 6 - Ham deri
- 7 - Portakal
- 8- Limon

